

ВІДГУК

офіційного опонента,

доцента кафедри кардіохірургії, рентгеноендоваскулярних та екстракорпоральних технологій Національного університету охорони здоров'я імені П.Л. Шупика, кандидата медичних наук Зеленчука Олега Валерійовича на дисертацію **“Функціональна реваскуляризація міокарда при багатосудинному ураженні вінцевого русла”**

здобувача ступеня доктора філософії

Гаврилишина Андрія Юрійовича

з галузі знань 22 - Охорона здоров'я із спеціальності 222 — Медицина

1. Актуальність дослідження. Ішемічна хвороба серця (ІХС) залишається одним з головних чинників смертності в Україні та світі. Враховуючи велику кількість пацієнтів, які потребують медичної допомоги, щорічно збільшуються обсяги діагностичних та лікувальних інтервенційних втручань при різних формах ІХС. При цьому, незважаючи на загальноприйняті рекомендації кардіологічних та кардіохірургічних товариств щодо обов'язкового тестування на ішемію при обранні тактики лікування пацієнтів з ІХС, навантажувальні проби виконується лише в половині випадків. Точних даних щодо кількості проведення стрес-тестів та їх розподілу за методиками в Україні немає.

Сучасні методи діагностики ішемії мають високий рівень чутливості та специфічності. Проте, залишається дискутабельним питання інтерпретації результатів тестів при багатосудинному ураженні (особливо при наявності стенозів в артеріях які живлять одну і ту саму ділянку міокарда) та при наявності стенозів 50-70%, при наявності яких важко обрати симптом залежний стеноз для проведення реваскуляризації. Тому дослідження проблематики функціональної реваскуляризації міокарда при багатосудинному ураженні вінцевого русла надасть можливість застосувати диференційний підхід під час вибору інтервенційної тактики лікування, що в свою чергу збільшить шанси на підвищення ефективності інтервенційного лікування пацієнтів з ІХС.

2. Зв'язок теми дисертації з державними та галузевими науковими програмами. Дослідження проводилося в межах тематичного плану науково-дослідних робіт Державної установи «Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова Національної академії медичних наук України» за такими проектами: «Розробка та вдосконалення методів профілактики і лікування ускладнень після рентгенендоваскулярних втручань у пацієнтів з ішемічною хворобою серця» (№ держреєстрації 0119U002514, прикладна науково-дослідна робота, період виконання: 2019–2021 рр.) та «Розробка та удосконалення хірургічних методів лікування поєднаних коронарних уражень у пацієнтів з аневризмами аорти» (№ держреєстрації 0120U000018, прикладна науково-дослідна робота, період виконання: 2020–2022 рр.), де дисертант виконував роль виконавця.

3. Наукова новизна результатів дослідження та їх наукова обґрунтованість.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що одержано теоретичні та практичні аспекти особливостей функціональної реваскуляризації при багатосудинному ураженні вінцевого русла з використанням фракційного резерву коронарного кровотоку:

- проведено дослідження з вивчення ефективності використання фракційного резерву коронарного кровотоку на великій кількості спостережень з урахуванням коморбідної патології;
- вивчені фактори ризику (надлишкова маса тіла, ожиріння, тютюнопаління, артеріальна гіпертензія, цукровий діабет II типу) у пацієнтів з багатосудинним ураженням вінцевого русла та використанням традиційного ангиографічного підходу та порівняння з «функціональною» реваскуляризацією;
- проаналізовані ангиографічні показники: тип та характер розповсюдженості коронарного атеросклерозу, довжина стентованого сегмента після проведення коронарного стентування, що дозволило оцінити результати втручання шляхом визначення ефективності проведеної реваскуляризації міокарда у пацієнтів з багатосудинним ураженням вінцевого русла.

Теоретичне значення отриманих результатів також полягає у доповненні

до вирішення теоретичних положень в галузі серцево-судинної хірургії щодо проблеми вибору обсягу та тактики, залежно від функціональної значущості конкретного стенозу.

Дослідження базується на великій кількості клінічних випадків (109 пацієнтів), що забезпечує його високу достовірність. Використання сучасних методів візуалізації ішемії (фракційний резерв коронарного кровотоку) та інструментів функціональної діагностики підвищує обґрунтованість результатів. Наукова новизна роботи підкріплюється її відповідністю актуальним тенденціям кардіології.

4. Рівень поставленого завдання та опанування здобувачем методології. Наукове завдання, поставлене перед здобувачем, полягало у підвищенні ефективності ендovasкулярного лікування при багатосудинному ураженні вінцевого русла шляхом вибрання оптимальної тактики функціональної реваскуляризації міокарда. Завдяки коректному формулюванню завдань, мети і задач дослідження та використання сучасної методології наукової діяльності автором досягнуто поставленої мети. Здобувачем була зібрана та проаналізована сучасна наукова література за темою дисертаційного дослідження, створена база пацієнтів, проаналізовані методики обрання тактики реваскуляризації міокарда. Рівень виконання дисертаційного дослідження свідчить про опанування дисертантом методології наукового дослідження.

5. Практичне значення результатів дослідження. За результатами дослідження запропоновано технологію «Спосіб застосування вимірювання фракційного резерву коронарного кровотоку при обранні тактики інтервенційного лікування багаторівневих уражень вінцевого русла». Дані отримані в процесі виконання роботи, наукові положення, висновки та практичні рекомендації, які містяться в дисертаційній впроваджені у практику та застосовуються в ДУ «НІССХ ім. М.М. Амосова НАМН України», КП «Балтська багатoproфільна лікарня» (17.08.2023 р.), КНП «Обласна лікарня інтенсивного лікування м. Маріуполь» (22.02.2023 р.), КНП СОР «Сумська обласна клінічна лікарня» (27.02.2023 р.), КНП ВОР «Вінницька обласна клінічна лікарня ім. М.І. Пирогова» (13.03.2023 р.), КЛ «Феофанія» ДУС (17.03.2023 р.), КП

«Полтавський обласний медичний кардіоваскулярний центр Полтавської обласної ради» (14.03.2023 р.).

6. Повнота викладення основних результатів у наукових працях.

Основні наукові положення та результати дослідження відображено у 5 статтях в наукових виданнях України (індексовані у Scopus), 1 міжнародному журналі та 1 технології. Результати дисертаційного дослідження представлено на 3-х науково-практичних конференціях. Обсяг публікацій достатній, їх зміст відповідає суті дисертаційної роботи.

7. Структура та зміст дисертації. Дисертаційна робота оформлена відповідно до вимог Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій». Текст написаний українською мовою і розміщений на 142 сторінках рукопису. У роботі міститься 19 таблиць та 11 ілюстрацій. Структура дисертації включає такі основні частини: анотацію, вступ, огляд літератури, опис матеріалів і методів дослідження, два розділи, присвячені авторським дослідженням, узагальнення результатів, висновки, практичні рекомендації, а також перелік використаних джерел (96 джерел, з яких 10 — кирилицею, 86 — латиницею) оформлених відповідно до вимог. Також додаються 3 додатки. Висновки логічно сформовані за результатами проведеного дослідження і повністю відповідають меті та поставленим завданням і є обґрунтованими. Робота в достатній мірі ілюстрована таблицями та рисунками.

8. Зауваження до дисертації.

- в рукописі зустрічаються поодинокі стилістичні та граматичні помилки, які не знижують її цінності.

9. Дискусійні питання.

- Одним із цікавих аспектів є оцінка тривалих результатів застосування запропонованих методів. Автор висвітлив лише середньострокові перспективи (від 6 до 36 місяців), але довгострокові ефекти залишаються предметом для подальших досліджень. Чи плануєте Ви проводити подальше вивчення результатів?

- В роботі автор наводить переваги внутрішньовенного введення

гіперемічного агенту. Чи використовували Ви комбінацію внутрішньовенного введення з інтракоронарним? Чи проводилась конверсія самого препарату (АТФ на папаверін інтракоронарно)?

10. Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.

Дисертація Гаврилишина А.Ю. «Функціональна реваскуляризація міокарда при багатосудинному ураженні вінцевого русла» є комплексним узагальнюючим науковим дослідженням з актуального питання кардіохірургії, характеризується єдністю змісту, містить наукові результати, яким властива наукова новизна, теоретичне та практичне значення, а отже, свідчить про істотний особистий внесок здобувача у розвиток медичної науки. Дисертація відповідає вимогам п.п. 6,7,8,9 Постанови КМ «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01. 2022 р. № 44 зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ від 21.03.2022 р. № 341, а також Наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), а її автор Гаврилишин Андрій Юрійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22- Охорона здоров'я із спеціальності 222 Медицина. На підставі наведеного вважаю, що автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 - Охорона здоров'я із спеціальності 222 — Медицина.

Офіційний опонент:

доцент кафедри кардіохірургії,
рентгенендоваскулярних та
екстракорпоральних технологій
Національного університету
охорони здоров'я імені П.Л. Шупика,
канд. мед. наук, доцент

Олег ЗЕЛЕНЧУК

Засвідчується
" 20 " _____ р.
Олег Зеленчук
Головний секретар